

Sygn. akt IC 357/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Waldemar Kuś

Protokolant: Justyna Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2020 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) SA w S.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA w S. na rzecz powódki J. S. kwotę 78.344 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy trzysta czterdzieści cztery złote) z odsetkami ustawowymi na wypadek opóźnienia od dnia 25 lutego 2020 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9.335 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 357/20

UZASADNIENIE

Powódka J. S. wniosła przeciwko (...) SA w S. o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kwoty 78.344 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych liczonych za czas opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, według norm przepisanych.

Strona pozwana - (...) SA w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) na drodze nr (...) między B. i C. doszło do zdarzenia drogowego - kierujący pojazdem marki I. S. D. zasnął za kierownicą, w wyniku czego na łuku drogi zjechał na przeciwległy pas ruchu i doprowadził do czołowego zderzenia z prawidłowo jadącym w przeciwnym kierunku ruchu pojazdem marki C. kierowanym przez R. S.. W następstwie doznanych w wypadku obrażeń R. S. zmarł.

Pojazd sprawcy zdarzenia był ubezpieczony u strony pozwanej.

Bezsporne.

Zmarły w wyniku zdarzenia z 2019r. R. S. był ojcem małoletniej powódki. J. S. w dacie zdarzenia miała (...)lat. Zamieszkiwała wraz z matką i poszkodowanym. Nie ma rodzeństwa, oprócz przyrodniej siostry. R. S. pracował zarobkowo, partycypował w utrzymaniu rodziny.

Małoletnia często spędzała z ojcem czas - zabierał ją zakupy, do kina. Łączyła ich bliska więź. Jeździli całą rodziną na urlopy, spędzali wakacje nad jeziorem.

R. S. kochał córkę. Nauczył małoletnią grać w szachy i w ten sposób również spędzali razem czas. Uczestniczył aktywnie w życiu szkolnym dziewczynki, brał udział w spotkaniach z nauczycielami córki.

dowód: zeznania A. S. - k. 72,

odpis aktu urodzenia powódki - k. 10,

Małoletnia boleśnie przeżyła śmierć ojca. Gdy policjant poinformował A. S. (żonę zmarłego, a matkę powódki) o wypadku, małoletnia zapytała, dlaczego to akurat jej tata musiał zginąć. Nadal odczuwa brak ojca - wspomina go, wyszukuje o nim informacji, ogląda zdjęcia, filmy. Odwiedza grób ojca. Nie ma problemów z nauką, nie korzystała z terapii psychologa. Powódka od daty wypadku nie była nad jeziorem, nad którym dotąd odpoczywała razem z ojcem.

dowód: zeznania A. S. - k. 72,

Pismem z dnia 19 grudnia 2019r. powódka wystąpiła do ubezpieczyciela o wypłacenie kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Decyzją z dnia 17 stycznia 2020r. strona pozwana przyznała na rzecz J. S. kwotę 41.656 zł tytułem zadośćuczynienia.

dowód: pismo powódki z 19.12.2020r. - k. 18-28,

decyzja strony pozwanej z 17.01.2020r. - k. 31-33,

W wiadomości z dnia 23 stycznia 2020r. powódka wezwała ubezpieczyciela do pozasądowego rozwiązania sporu. Jednocześnie wniosła o udostępnienie kopii akt szkody.

dowód: wiadomość z 23.01.2020r. - k. 34,

Do daty wyrokowania strona pozwana nie wypłaciła na rzecz powódki żadnej dodatkowej kwoty tytułem dalszego zadośćuczynienia.

Bezsporne.

Na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony pozwanej, natomiast przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki w kontekście całego materiału dowodowego zebranego w sprawie, uznał za wiarygodne w zakresie istnienia więzi powódki z ojcem i jej intensywności oraz stanu emocjonalnego i stanu zdrowia małoletniej po jego śmierci.

Sąd oddalił również wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychologii albowiem stanął na stanowisku, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do tego, by stanowić podstawę wyrokowania. Dowód z opinii biegłego psychologa miałby dowieść, czy śmierć R. S. wywołała ujemne następstwa w sferze psychiki małoletniej. W ocenie Sądu, w kontekście przesłanek określonych w przepisach, które powódka uczyniła podstawą prawną swych żądań, dowód z opinii biegłego jest nieprzydatny do wykazania, że wskutek śmierci ojca, powódka doznała znacznej straty, jak również że miało to wpływ na jej stan emocjonalny czy psychiczny. Sąd miał również na uwadze uzasadnienie do wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny we (...) z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie sygn. akt I ACa 539/13, w którym Sąd Apelacyjny wskazał, iż dowód z opinii biegłego psychologa, jest w tego typu sprawach całkowicie zbędny dla rozstrzygnięcia. Biorąc pod uwagę powyższą argumentację, zdaniem Sądu

przeprowadzenie wnioskowanego dowodu skutkowałoby nieuzasadnionym w okolicznościach sprawy przewlekaniem postępowania i jednocześnie generowało zbędne koszty.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka J. S. w niniejszym postępowaniu dochodziła zasądzenia od strony pozwanej kwoty 78.344 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia, wraz z odsetkami i zwrotem kosztów procesu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, zarzucając że spełniła swój obowiązek odszkodowawczy w całości, a dochodzenie dalszego zadośćuczynienia jest nieuzasadnione.

Zgodnie z przepisem art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Stosownie do art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2214) ubezpieczeniem oc posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. W myśl art. 34 ust. 1 powołanej ustawy z ubezpieczenia oc posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1).

Bezsporną okolicznością było, że w dniu (...) doszło do wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł R. S. - ojciec powódki. Bezsporne również pozostawało, że strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia i wypłaciła już w toku postępowania likwidacyjnego na rzecz małoletniej J. S. kwotę 41.656 zł i odmówiła wypłaty dalszego zadośćuczynienia.

Żądanie powódki opiera się na art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten został dodany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. (Dz. U. z 2008 roku Nr 116, poz. 731) i wszedł w życie dniem 3 sierpnia 2008 r.

R. S. zmarł (...), a więc w dacie obowiązywania cytowanego przepisu.

Przepis art. 446 § 4 k.c. jest reakcją ustawodawcy na konieczność zwiększenia ochrony ofiar zdarzeń kryminalnych. Przewidziane w artykule 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia, ograniczenia sfery korzystania z przyjemności (wyrok Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 16 maja 2012 roku, sygn. akt I ACa 301/12, opubl. LEX nr 1213847).

Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 roku, III CSK 279/10, opubl. LEX nr 898254).

W ocenie Sądu, powódce za doznaną krzywdę należne jest zadośćuczynienie pieniężne. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "przeciętnej stopy życiowej" społeczeństwa ma charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 roku, IV CSK 416/11, opubl. LEX nr 1212823).

Strona pozwana wprawdzie przyznała w toku postępowania likwidacyjnego już na rzecz małoletniej kwotę 41.656 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią ojca, jednak w ocenie Sądu rację ma powódka – że kwota ta jest niewystarczająca i nieadekwatna do doznanych przez nią cierpień.

J. S. w ocenie Sądu wykazała, że przed wypadkiem utrzymywała bliskie relacje z ojcem, łączyła ich duża zażyłość, darzyli się uczuciem, spędzali ze sobą czas. Po śmierci ojca, straciła bliską osobę, rodzica. Zerwanie więzi nastąpiło nagle i w tragicznych okolicznościach, a wspomnienia te są dla niej bolesne i nadal nie pozostają bez wpływu na jej samopoczucie. Powódka nadal wspomina ojca, brakuje jej czasu, który z nim spędzała.

W ocenie Sądu, powódka sprostowała obowiązkowi wykazania, że śmierć R. S. wywołała u niej cierpienie uzasadniające wypłatę dalszego zadośćuczynienia.

Ustawodawca nie sprecyzował kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając w tym zakresie swobodę sądowi orzekającemu.

W piśmiennictwie i praktyce sądowej utrwalił się pogląd, że zadośćuczynienie jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym, mającym za zadanie kompensatę doznanej krzywdy, a zatem nie powinno ono mieć na celu wyrównania strat poniesionych przez członków najbliższej rodziny zmarłego, lecz ma pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Okoliczności wpływające na wysokość tego świadczenia, to między innymi: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków.

Przechodząc do oceny wysokości żądanej kwoty przez powódkę tytułem zadośćuczynienia stwierdzić należy, że zadośćuczynienie z jednej strony musi przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej zaś powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. I tak, w ocenie Sądu przyznana dotychczas przez stronę pozwaną kwota tytułem zadośćuczynienia była zbyt niska i konieczne było zasądzenie na jej rzecz dalszego zadośćuczynienia. Odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest zdaniem Sądu kwota 120.000 zł. Kwotę tę należało jednak pomniejszyć o wypłaconą już przez stronę pozwaną sumę 41.656 zł i wobec tego, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 78.344 zł jak w punkcie I wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. i zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki zadośćuczynienie, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 25 lutego 2020r. tj. od dnia następnego po dniu wniesienia pozwu do Sądu.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zgodnie z § 15 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804) zasądzać opłatę od czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy, a także charakter sprawy i wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 2-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 2 pkt 6 powyższego Rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł wynoszą 5.400 zł.

Biorąc pod uwagę, że strona pozwana jest stroną przegrywającą, winna uiścić kwotę 9.335 zł na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu, na które składają się: 3918 zł tytułem uiszczonej opłaty od pozwu, 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.